[2019] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 721

ਗੋਆ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਨਾਥ ਏ. (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2010 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10596)

ਅਗਸਤ 20, 2019

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1960: ਧਾਰਾ 109 - ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ - ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣਾ - ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਪਿਤ/ਲੰਬਿਤ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਅਸਰ - ਕਿਹਾ ਗਿਆ : ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਪਰ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇਅ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਪੈਸਾ ਲੈਣਦਾਰ-ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ - ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ - ਤੱਥਾਂ ਦੇ

ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਬੈਂਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਕਮ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਹੈ - ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ - ਇਸ ਲਈ, ਬੈਂਕ ਲਈ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ - ਸਿਰਫ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਕਿ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ : 1.1 ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1960 ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਜਨਤਕ ਧਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 109 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 15, 16] [731-E-G]

721

XXXXXX

1.2 ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਬੀਤਜਾਣ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 109 (2) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 109 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ 6 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸਾਲ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਜੇ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਾਪਤੀ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਆਦ 10 ਸਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 109 ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀਆਂ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 17] [731-H; 732-A-D]

XXXXXX

1.3 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 (2) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਤੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਕਵੀਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀਆਂ 'ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ' ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਸਰਪਲੱਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18] [732-E-F]

1.4 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਐਕਟ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਸਰਪਲੱਸ ਪ੍ਰਤੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ. ਭਾਵੇਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 20] [732-H; 733-A-C]

1.5 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਸੂਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਪਰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਘਸੀਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ 20 ਜਾਂ 30 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਸਲ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਹਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23] [734-C-D]

XXXXXX

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੇਵੀ ਰਤਨ **(2010) 1 ਐਸਸੀਸੀ 417: [2009] 15 SCR 1010;** ਸਾਊਥ ਈਸਟਰਨ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ **(2003) 8 SCC 648: [2003] 4 Suppl. SCR 651 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**।

1.6 ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਪੈਸਾ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਜੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਿਸਦਾ ਵਸੂਲੀ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕ ਖੁਦ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਕਮ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਹੈ. ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੈਂਕ ਲਈ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਕਿ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਉਹ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 24] [734-E-G]

1.7 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ/ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ/ਰਿਕਵਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25] [735-A-B]

XXXXXX

ਗੋਆ ਸਟੇਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਨਾਥ ਏ. (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਰਾਹੀਂ 725

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[2009] 15 SCR 1010	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 21
[2003] 4 Suppl. SCR 651	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 22

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10596

2001 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 358 ਵਿੱਚ ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 29.11.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਰਵਿੰਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਨੀਤੇਜਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੌਰਭ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸਿੰਘ, ਅਰੁਣ ਵਰਮਾ, ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੋਭਾ ਗੁਪਤਾ, ਬੋਨੀ ਮਹਿਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏ. ਸੁਭਾਸ਼ੀਨੀ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾਂ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

1. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1960 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ

109 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਪਤ/ਬਕਾਇਆ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

2. ਗੋਆ, ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਵ ਸਹਿਕਾਰੀ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੁਸਾਇਟੀ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗੋਆ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਮਛੇਰਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮਸ਼ੀਨੀ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ/ਟਰਾਲਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ। 1974 ਤੋਂ 1980 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਗੋਆ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਇੰਜਣ/ਹਲ, ਵਿੰਚ, ਜਾਲ ਆਦਿ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ 316 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ।

3. ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 4/1/80 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ।

4. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83 (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 1.8.1980 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਗੋਆ ਨੇ 23.8.1985 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 (1) (ਏ) ਤਹਿਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ 24.1.1986 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 102 (2) ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਗੋਆ ਦੇ ਵਧੀਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ 9.12.1991 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ 10.12.1991 ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਨ.ਪਠਾਨ ਨੂੰ

ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ 28.2.1992 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ 21.2.1992 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ 15.10.1995 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ 16.10.1995 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਗੋਆ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

XXXXXX

5. ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਨੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 156 ਰਿਕਵਰੀ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੂਲ ਵਜੋਂ 56 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ 154 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 156 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 99 ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਆਦਿ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਿਕਵਰੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ।

6. ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਗੋਆ ਵਿਖੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2001 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 358 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ 24.1.1993 ਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ/ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

7. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 29.11.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਰੁਕ ਜਾਣਗੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 29.11.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ 1 ਸਾਲ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 4 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਤੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬੰਦ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ 24.1.1993 ਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ/ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੋਭਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

9. ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 102 ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 103 ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 103 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੌਂਪੇਗੀ। ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 103 (3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਧਾਰਾ 103 (4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ

ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 103 (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 103 (6) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ।

XXXXXX

10. ਧਾਰਾ 105 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 103 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਕੋਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ; ਸਮਾਜ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ; ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਅਚੱਲ ਅਤੇ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਪਾਰਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣਾ। ਧਾਰਾ 106 ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸਾਰੇ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ "ਯੋਗਦਾਨਾਂ" ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਵਾਦ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੇ

ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 107 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਭੰਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 108 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਾਊਚਰ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਆਡਿਟ ਕੀਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 108 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਯੋਗਦਾਨ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸੰਖੇਪ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜੇਗਾ।

11. ਧਾਰਾ 109 ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 109 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"109. ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ

(1) ਕਿਸੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਦਾਅਵਿਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਧਾਰਾ 103 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ:

XXXXXX

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸੋਚੇਗਾ ਕਿ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਜੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਧਾਰਾ 105 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇਗਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਸੰਪਤੀ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ - ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ (ਦੂਜੀ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1985 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕਸਟਡੀ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ।

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਤੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਦੱਸੇਗੀ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ

ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸਮੇਤ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਕਮ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(3) ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਤੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਦੱਸ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਧਾਰਾ 109 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 6 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ 1 ਸਾਲ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਾਧਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 109 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 105 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ

ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

12. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 (2) ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਕਮ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 'ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਪਲੱਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਧਾਰਾ 109 (3) ਅਧੀਨ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਪਣੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਧੂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸਰਪਲੱਸ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਰਪਲੱਸ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ।

14. ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਗੋਆ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰੀਫਾਈਨੈਂਸ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ। 1974-75 ਤੋਂ 1979-80 ਤੱਕ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ 155 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 323.81 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮਾਰਜਨ ਮਨੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਇਆ। ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਮਛੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਰਫ ਫੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੀ। ਐਫੀਲੀਏਟਿਡ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

XXXXXX

15. ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਕਵਰੀ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 250 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਐਡਵਾਂਸ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਵਜੋਂ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਣ 'ਤੇ ਬੈਂਕ 'ਤੇ ਮੂਲ ਰਕਮ ਵਜੋਂ 241 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ 233 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਸਨ। ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 37 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ 154 ਲੱਖ

ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 42 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਤਹਿਤ ਜ਼ੋਨਲ ਰਿਕਵਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ, ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਅਫਸਰ ਕੋਲ 80 ਕੇਸ ਪੈਂਡਿੰਗ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

16. ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 (1) ਤਹਿਤ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਜਨਤਕ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 109 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

17. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦਾ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਬੀਤਜਾਣ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 109 (2) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਤੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 109 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ 6 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸਾਲ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਜੇ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਾਪਤੀ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਆਦ 10 ਸਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 109 ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਸੰਪਤੀ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ।

XXXXXX

18. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 (2) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਤੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ

ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਕਮ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀਆਂ 'ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ' ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਸਰਪਲੱਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

19. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਵਾਧੂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਰਪਲੱਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

20. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਐਕਟ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ

ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਕਮ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਸਰਪਲੱਸ ਪ੍ਰਤੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਭਾਵੇਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ।

21. ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਸੂਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਪਰ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੇਵੀ ਰਤਨ, (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 417 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਬੇਈਮਾਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਗਲਤ, ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਲਾਭ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਿਹਾਰਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਂਦੀਆਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“18. ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1992) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 620 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗ੍ਰੀਂਡਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ITO, (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

22. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ। ਸਾਊਥ ਈਸਟਰਨ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2003) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 648 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ, ਜੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

23. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ

ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਘਸੀਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ 20 ਜਾਂ 30 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਸਲ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

24. ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਪੈਸਾ ਲੈਣਦਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਜੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਿਸਦਾ ਵਸੂਲੀ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕ ਖੁਦ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਕਮ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬੈਂਕ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰੇ। ਸਿਰਫ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਕਿ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਉਹ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

XXXXXX

25. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ/ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ/ ਰਿਕਵਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi